

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 83/93-81

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu zloženého z predsedu Doc. JUDr. Jána Klučku, CSc. a sudcov JUDr. Jána Drgonca, DrSc. a JUDr. Viery Mrázovej, CSc., vo veci podnetu Ing. P. L., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., z dôvodu porušenia ústavného práva priznaného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky podľa zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov takto

r o z h o d o l :

Právo Ing. P. L. na verejné prerokovanie vecí, ktoré priznáva Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 2 konaním Vedeckej rady Technickej univerzity v K. dňa 11. 2. 1993, spočívajúcom v neprizvaní Ing. P. L. na zasadnutie Vedeckej rady Technickej univerzity počas rozhodovania o udelení vedeckej hodnosti doktora vied Ing. P. L., CSc. porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

Dňa 3. 8. 1993 uskutočnil podanie na Ústavný súd Slovenskej republiky Ing. P. L., pracovník Strojníckej fakulty Technickej univerzity, K., na začatie konania o ústavnej sťažnosti podľa § 49 a nasl. zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, prípadne o podnete v zmysle článku 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky pre neudelenie hodnosti „doktora technických vied“ vo vednom odbore 23-01-9 časti strojov a mechanizmov.

Dňa 7. septembra 1993 I. senát Ústavného súdu Slovenskej republiky na svojom neverejnom zasadnutí podanie predbežne prerokoval. Podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky: „Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach proti právoplatným rozhodnutiam ústredných orgánov štátnej správy, miestnych orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými boli porušené základné práva a slobody občanov, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.“ Právo uchádzať sa o priznanie vedeckej hodnosti doktora vied nie je súčasťou ústavného práva na vzdelanie, ktoré Ústava Slovenskej republiky priznáva v čl. 42. Vzdelávanie je získavanie a prehĺbovanie vedomostí. Vedecká práca, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre uplatňovanie práva uchádzať sa o priznanie vedeckej hodnosti, je tvorivou činnosťou, pri ktorej sa zúžitkujú aj vedomosti získané vzdelávaním. Právo uchádzať sa o priznanie vedeckej hodnosti nemožno hodnotiť ani ako súčasť iného základného ústavného práva občanov. Preto ústavný súd podanie Ing. P. L. nekvalifikoval ako ústavnú sťažnosť“. Kvalifikoval ho ako podnet a v súlade s § 13 ods. 3 písm. b) a § 25 ods. 3 zák. č. 33/1993 Z. z. rozhodol o jeho prijatí.

Ústavný súd Slovenskej republiky zaslal podnet Ing. P. L. Ministerstvu školstva a vedy Slovenskej republiky - Odboru komisie pre obhajoby DDP vo vednom odbore 23-01-9 v Bratislave, Ministerstvu školstva a vedy Slovenskej republiky - Slovenskej komisii pre vedecké hodnosti v Bratislave a Vedeckej rade Technickej univerzity v K. s výzvou, aby sa k nemu ako účastníci konania vyjadrili.

O prijatí podnetu na konanie bol zároveň informovaný Ing. P. L., ktorý bol vyzvaný, aby si v lehote 8 dní zvolil právneho zástupcu na konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.

Na výzvu ústavného súdu odpovedali všetci účastníci konania. Ministerstvo školstva a vedy SR - Slovenská komisia pre vedecké hodnosti vo svojom stanovisku uvádza, že odvolanie Ing. P. L. zamietla ako odvolací orgán podľa § 59 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb., čím potvrdila rozhodnutie Vedeckej rady Technickej univerzity v K. o zamietnutí návrhu na udelenie vedeckej hodnosti doktora technických vied. Vo svojom vyjadrení ďalej podrobne rozvádza okolnosti neprítomnosti predsedu obhajobnej komisie prof. G. na zasadnutí Vedeckej rady Technickej univerzity v K. dňa 10. 12. 1992, námietku všeobecnosti formulácie Vedeckej rady Technickej univerzity v K. o nesplnení kritérií uchádzača podľa vyhl. SKVH Č. 65/1977 Zb. a 302/1990. Zb. v odôvodnení dňa 10. 12. 1992 voči uchádzačovi o vedeckú hodnosť, námietku rivality medzi SKVH Ministerstva školstva a vedy a Vedeckou radou Technickej univerzity v K. a námietku ovplyvňovania členov Vedeckej rady Technickej univerzity v K. akademikom S., členom Vedeckej rady Technickej univerzity pred hlasovaním o udeľovaní vedeckej hodnosti Ing. P. L., ktoré mali vplyv na priebeh zasadnutia vedeckej rady a následne aj na výsledky hlasovania. Komisia konštatuje, že v priebehu obhajobného konania reagovala adekvátne svojej kompetencii a v súlade s oprávneniami, ktoré jej priznáva vyhl. č. 65/1977 Zb.

Ing. I. H., predseda Vedeckej rady Technickej univerzity v K. vo svojom vyjadrení uvádza, že vedecká rada sa opakovane zaoberala odvolaním Ing. P. L., v súvislosti so sťažnosťami, ktoré podal Slovenskej komisii pre vedecké hodnosti a podpredsedovi vlády SR, zastupujúceho ministra školstva. Za Vedeckú radu Technickej univerzity K. vyslovuje presvedčenie, že v konaní o návrhu na udelenie vedeckej hodnosti doktora technických vied neboli porušené zákony platné v Slovenskej republike, prípadne Ústava Slovenskej republiky. Z hľadiska porušenia ústavného práva priznaného čl. 48 ods. 2, porušenie ktorého navrhovateľ uvádza vo svojom podaní, je významná tá časť vyjadrenia Vedeckej rady Technickej univerzity, v ktorej sa uvádza: „Rokovania Vedeckej rady nesuplujú obhajobu dizertačnej práce. Podľa zákona členovia Vedeckej rady pri hlasovaní zvažujú, či dizertačná práca a celý priebeh, ako aj výsledok obhajobného konania zodpovedá požiadavkám vyhlášky SKVH. Hlasovanie je tajné, takže od členov Vedeckej rady nemožno vyžadovať oznámenie argumentov, ktoré ich viedli k rozhodnutiu... Prítomnosť

dizertanta, či už pri udeľovaní vedeckej hodnosti kandidáta vied alebo doktora vied, zákon nevyžaduje. Nie je možné argumentovať preto článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. To isté sa týka aj zákona č. 71/1967 Zb., ust. § 32, § 33, pretože dizertant osobne obhajoval svoju prácu pred doktorskou komisiou.“

Ing. Š. G., predseda odbornej komisie pre obhajoby DDP - vedný odbor 23-01-9 vo svojom vyjadrení uvádza, že bolo účelné predvolať navrhovateľa na zasadnutie Vedeckej rady Technickej univerzity, nakoľko v čase jej konania bol prítomný pred príslušnou zasadacou miestnosťou, aby bol k dispozícii pre priame upresnenie údajov a vysvetlenie nejasností, ktoré by sa vyskytli od členov VR v priebehu rokovania. Predseda komisie navrhuje kompromisné riešenie, a to opätovné zasadnutie Vedeckej rady Technickej univerzity, ku ktorému bude prizvaný aj Ing. P. L.

Právny poriadok Slovenskej republiky nepriznáva právo na vedeckú hodnosť, ale priznáva právo uchádzať sa o udelenie vedeckej hodnosti. V súlade s § 2 ods. 3 vyhlášky č. 65/1977 Zb. v znení vyhl. č. 302/1990 Zb. o konaní pri udeľovaní vedeckých hodností o povolenie obhajoby doktorskej dizertácie môžu žiadať kandidáti vied, profesori vysokých škôl alebo vedeckí pracovníci, ktorým bol priznaný vedecký kvalifikačný stupeň I., výnimočne s predchádzajúcim súhlasom Slovenskej komisie pre vedecké hodnosti aj iní uchádzači, pokiaľ spĺňajú stanovené podmienky. Uplatnenie tohto práva zakladá povinnosť uchádzača splniť podmienky určené právnymi predpismi a po splnení tejto povinnosti zakladá právo uchádzača, aby jeho žiadosť o udelenia vedeckej hodnosti preskúmali príslušné orgány postupom predpísaným právnymi predpismi. Právny problém podnetu Ing. P. L. súvisí s otázkou rozsahu a obsahu ústavou priznaného práva na verejné prerokovanie vecí.

Právo na verejné prerokovanie vecí, ktoré priznáva čl. 48 ods. 2, Ústava Slovenskej republiky upravuje v Siedmom oddieli Druhej hlavy, ktorý má nadpis Právo na súdnu a inú právnu ochranu. Právo na verejné prerokovanie vecí sa priznáva každému nielen pred súdom. Preto je opodstatnená požiadavka Ing. P. L., aby sa mu toto právo priznalo aj v konaní o udelenie vedeckej hodnosti doktora technických vied. Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky: „Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.“ V tejto súvislosti právne irelevantné je vyjadrenie predsedu Vedeckej rady Technickej univerzity v K. Ing. I. H.: „Prítomnosť dizertanta, či už pri udeľovaní vedeckej hodnosti kandidáta vied alebo doktora vied, zákon nevyžaduje.“ Ústavné právo na verejné prerokovanie vecí možno obmedziť zákonom, ale i bolo by popretím princípu ústavnosti, ak by sa právo na verejné prerokovanie vecí rešpektovalo iba vtedy, keď ho zákon výslovne prizná. Ako zákonné obmedzenie ústavného práva na verejné prerokovanie vecí nemožno uznať ani ustanovenie § 35 ods. 2 vyhl. č. 65/1977 Zb., podľa ktorého orgán oprávnený rozhodovať o udelení vedeckej hodnosti „rozhodne o udelení vedeckej hodnosti tajným hlasovaním“. Vyhláška je podzákonný predpis, ktorým nie je možné obmedziť ústavné právo vtedy, keď Ústava Slovenskej republiky dovoľuje reštriktívny zásah do práv a slobôd občana iba právnym predpisom so silou zákona.

Ustanovenie § 35 ods. 2 vyhl. č. 65/1977 Zb. nepredstavuje obmedzenie ústavného práva na verejné prerokovanie vecí. Od procesu verejného prerokovania vecí treba odlíšiť proces rozhodovania o verejne prerokovanej veci. Ústava Slovenskej republiky právo na verejné rozhodovanie o verejne prerokovanej veci nepriznáva. Tohto práva sa v skutočnosti domáha Ing. P. L. vo svojom podnete. Právo na verejné prerokovanie vecí uplatnil dňa 20. októbra 1992, keď pred 15-člennou odbornou komisiou vykonal obhajobu dizertačnej práce, s ktorou sa uchádza o priznanie vedeckej hodnosti doktora technických vied. V konaní pred Vedeckou radou Technickej univerzity v K. dňa 10. 12. 1992, ani v opakovanom konaní pred týmto orgánom dňa 11. 2. 1993 nešlo o prerokovanie vecí, ale o rozhodovanie o výsledku verejne prerokovanej veci. Preto Ústavný súd Slovenskej republiky nezistil porušenie ústavného práva na verejné prerokovanie vecí v konaní o udelení vedeckej hodnosti doktora vied Ing. P. L. pred Vedeckou radou Technickej univerzity v K.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach dňa 23. novembra 1993